

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

ПРОГРАМА

варіативної навчальної дисципліни

**«ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»**

підготовки спеціаліст

спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства

(за видами економічної діяльності)»

Харків
ХНУМГ
2014 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Харківським національним університетом міського господарства
імені О. М. Бекетова

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

ст. викл. Г. А. Жовтяк

Обговорено та рекомендовано до видання Вченою радою університету, як тимчасово діюче до затвердження Президією Науково-методичної комісії зі спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)».

Протокол № 10 від «31» травня 2013 року.

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Оцінка та управління конкурентоспроможністю підприємства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» для слухачів другої вищої освіти.

Предметом курсу є вивчення конкретних форм економічної конкуренції, закономірностей формування конкурентних переваг та конкурентоспроможності підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки:

Політична економія.

Мікроекономіка.

Макроекономіка.

Міжнародна економіка.

Економіка підприємства.

Менеджмент.

Маркетинг.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Мета навчальної дисципліни* - поглиблення теоретичних знань, оволодіння сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з ефективного управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.

1.2. По завершенні вивчення курсу слухач повинен:

розуміти:

– що управління конкурентоспроможністю є однією зі складових загальної системи управління підприємства, що функціонує в умовах ринкової економіки;

– що свідоме та цілеспрямоване управління конкурентоспроможністю виступає як запорука забезпечення виживання підприємства в умовах конкуренції та як чинник досягнення ним успіху у конкурентній боротьбі;

– що менеджмент якості формує фундамент забезпечення конкурентоспроможності сучасного підприємства;

знати:

– основні конкурентні переваги та способи їхнього досягнення конкретним підприємством в залежності від ситуації, що складається;

– базові різновиди конкурентних стратегій, основні типи ринків та відповідні їм ефективні стратегії конкуренції;

– загальні та специфічні чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства;

- зміст основних положень сучасної концепції менеджменту якості;
- послідовність етапів створення на підприємстві системи менеджменту якості і забезпечення її ефективного функціонування;
- сутність загальної концепції управління конкурентоспроможністю підприємства та специфічні особливості управління конкурентоспроможністю організацій різних типів;

уміти:

- здійснювати аналіз положення підприємства у конкурентному середовищі; проводити діагностику та ревізію поточної конкурентної стратегії;
- здійснювати аналіз конкурентних переваг, якими володіє підприємство, та визначати ті, що мають бути досягнутими в майбутньому для поліпшення його конкурентоспроможності;
- виконувати розрахунки, що пов'язані з оцінкою ступеню інтенсивності конкуренції; здійснювати розрахунки щодо обґрунтування організаційно-технічних рішень, що спрямовані на підвищення якості продукції і продуктивності виробництва;
- виконувати розрахунки та здійснювати аналіз одиничних, групових та інтегральних показників конкурентоспроможності продукції та конкурентоспроможності підприємства;
- визначати та конкретизувати функції управління конкурентоспроможністю підприємства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 години/ 2 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства

Тема 1. Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємства, що функціонує в умовах ринку.

- 1.1. Сутність та види економічної конкуренції.
- 1.2. Ринок як спільнота конкуруючих компаній.
- 1.3. Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки.

Тема 2. Конкурентне середовище підприємства.

- 2.1. Основні складові конкурентного середовища.
- 2.2. Державна політика в сфері регулювання конкуренції.
- 2.3. Рушійні сили ринку та інтенсивність конкуренції.
- 2.4. Аналіз діяльності конкурентів.

Тема 3. Конкурентні переваги підприємства.

- 3.1. Сутність та співвідношення понять «ринкові чинники успіху», «ключові компетенції», «конкурентні переваги».
- 3.2. Властивості конкурентних переваг.
- 3.3. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг.
- 3.4. Види та джерела формування конкурентних переваг.

Змістовний модуль 2. Управління конкурентоспроможністю підприємства

Тема 4. Конкурентні стратегії.

- 4.1. Система конкурентних стратегій підприємства.
- 4.2. Стратегії надбання конкурентної переваги (загальні стратегії конкуренції).
- 4.3. Стратегії конкурентної поведінки підприємства.
- 4.4. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія.
- 4.5. Ситуаційне проектування конкурентної стратегії.

Тема 5. Конкурентоспроможність товару та методи її оцінки.

- 5.1. Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності товару.
- 5.2. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.
- 5.3. Якість товару – основний важіль забезпечення його конкурентоспроможності.
- 5.4. Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару.

Тема 6. Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємства.

- 6.1. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства.
- 6.2. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.
- 6.3. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства.
- 6.4. Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організацій різних типів.

Тема 7. Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності.

- 7.1. Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства.
- 7.2. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності.

7.3. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни.

Тема 8. Менеджмент якості як фундамент забезпечення конкурентоспроможності сучасного підприємства.

8.1. Ідеологія менеджменту якості.

8.2. Інструментарій управління якістю.

8.3. Система управління якістю.

8.4. Забезпечення ефективного функціонування системи управління якістю.

8.5. Якість – всесвітнє поле конкуренції на порозі XXI століття.

3. Рекомендована література

1. Драган О. І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія. – К.: ДАКККиМ, 2006. – 160 с.

2. Омеляненко Т. В., Барабась Д. О., Вакуленко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2006. – 272 с.

3. Піддубний І. О., Піддубна А. І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник / За ред. проф. І. О. Піддубного. – Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2004. – 264 с.

4. Портер М. Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 715 с.

5. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. / С. М. Клименко, Т. В. Омеляненко, Д. О. Барабась та ін. – К. : КНЕУ, 2008. – 520 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання – комплекти тестових завдань для модульних робіт, індивідуальні завдання, теми розрахунково-графічного завдання.

Примітки:

1. Програма нормативної навчальної дисципліни визначає місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь. Програма нормативної навчальної дисципліни є складовою державного стандарту вищої освіти. Програма вибіркової навчальної дисципліни розробляється вищим навчальним закладом.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється на основі освітньо-професійної програми.

3. Форма призначена для складання робочої програми навчальної дисципліни.

4. Формат бланка А4 (210×297 мм.).

Навчальне видання

ПРОГРАМА
варіативної навчальної дисципліни

«Оцінка та управління конкурентоспроможністю підприємства»

підготовки спеціаліст

спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства
(за видами економічної діяльності)»

Розробник: **ЖОВТЯК** Ганна Анатоліївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2013, поз. 449 а

Підп. до друку 01.11.2013 р.
Друк на ризографі
Тираж 1 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 0,2
Зам. № 9473

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.